

ZET ERFGOED OP DE AGENDA!

Tweede Kamerverkiezingen 2025

Met twee miljoen bezoekers is Open Monumentendag het grootste culturele evenement van Nederland. Eigenaren stellen overal in het land monumenten open voor het publiek en enthousiaste vrijwilligers geven uitleg over deze bijzondere plekken. Ons erfgoed maakt Nederland, Nederland. Het is de stille motor achter identiteit, eigenheid en verbondenheid. Voor buitenlandse bezoekers en voor de Nederlanders zelf.

De historische binnenstad van Deventer

Al dit erfgoed, van monumenten, archeologische vindplaatsen en archieven tot tradities, maken ons land eigen. Ze laten zien wie we zijn en waar we vandaan komen. Iedereen is het erover eens dat we goed voor ons erfgoed moeten zorgen. Het verdient dan ook aandacht in elk verkiezingsprogramma! Hoe doet u dat? Hieronder geven we u graag een paar ideeën.

1 **Mensen koesteren hun erfgoed**

De grote uitdagingen van vandaag vragen om onderling vertrouwen en verbondenheid. Erfgoed speelt daarin een sleutelrol: het verbindt mensen, versterkt gemeenschappen en geeft een gevoel van identiteit. Wie de verhalen van zijn buurt, dorp, stad provincie of land kent, is meer betrokken. Zorg – juist in deze roerige tijden – dat bewoners en vrijwilligers zo goed mogelijk worden betrokken bij het behoud en de beleving van cultureel erfgoed. *Benoem in uw programma hoe belangrijk erfgoed is voor onze samenleving!*

2 **Investeren in erfgoed is investeren in een mooi land**

Het lijkt vanzelfsprekend dat onze kerken, molens, kastelen, boerderijen, oude fabrieken en historische huizen goed worden onderhouden. Daarvoor moeten eigenaren dan wel kunnen blijven investeren in herstel en onderhoud. Door stijgende kosten en uitdagingen op het gebied van verduurzaming kunnen eigenaren de investeringen niet meer opbrengen. Laat subsidies meebewegen met de stijgende inflatie en biedt eigenaren zekerheid op de lange termijn. *Geef uw kiezers mee dat u wilt investeren in erfgoed!*

3 **De strijd om de ruimte**

Erfgoed helpt bij het maken van keuzes in de schaarse ruimte in Nederland. Door kennis van het verleden kunnen we slim inrichten, met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving. Waar maken we ruimte voor opvang van water, waar gaan we boeren of geven we juist ruimte aan de natuur? Waar kunnen we verschillende uitdagingen combineren? Laat erfgoed een volwaardig onderdeel zijn van de discussie over de verdeling van onze ruimte. *Geef het belang van erfgoed een plek in uw verkiezingsprogramma.*

4 **Met het verleden vooruit**

Erfgoed levert oplossingen voor woningnood, leefbaarheid, energietransitie en klimaatverandering. Zet bijvoorbeeld vol in op transformatie en renovatie van bestaande gebouwen (inclusief erfgoed): dat levert veel extra woningen op. Het is bovendien veel duurzamer dan bouwen in het groen. Zo besparen we veel op energie, materialen en CO₂-uitstoot. Erfgoed draagt bij aan een circulaire economie. *Noem erfgoed als voorbeeld voor een toekomstbestendig en duurzaam Nederland.*

ZET ERFGOED OP DE AGENDA!

Tweede Kamerverkiezingen 2025

WAT IS ERFGOED?

Onder erfgoed verstaan we niet alleen monumentale gebouwen, maar ook archieven en collecties, historische landschappen, tuinen, parken, begraafplaatsen, archeologische terreinen, mobiel en digitaal erfgoed en de verhalen en ander immaterieel erfgoed die we met elkaar doorgeven.

Iedereen beleeft ons erfgoed dagelijks op allerlei manieren: jong en oud, in musea, vanaf een terrasje in een historische binnenstad, fietsend over een eeuwenoude dijk, surfend vanachter je computer of tijdens een dorpsfeest.

Erfgoed is overal om ons heen.

DEZE ERFGOEDORGANISATIES ZETTEN ZICH DAGELIJKS IN VOOR ONS ERFGOED:

FEDERATIE INSTANDHOUDING MONUMENTEN

Agrarisch Erfgoed Nederland (AEN) | Artis (Natura Artis Magistra) | AWN Archeologie | BOEi | CIO K | Stichting Cocari II | Evangelische Broedergemeente Zeist | Stichting ERM | Landelijke Vereniging Behoud Historisch Bedrijfsvaartuig | Erfgoedvereniging Bond Heemschut | Landelijk Hofjesberaad | Nationale Monumenten Organisatie (NMo) | Nederlandse Kastelenstichting | Nederlandse Tuinenstichting | Samenwerkingsorganisatie Monumenteneigenaren (SOM) | Staatsbosbeheer | Alde Fryske Tsjerken | Stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen (sKBL) | Stichting Klinkend Erfgoed Nederland (SKEN) | het Drentse Landschap | Geldersch Landschap en Kasteelen (GLK) | het Groninger Landschap | het Limburgs Landschap | het Utrechts Landschap | Stichting Menno van Coehoorn | Mobiele Collectie Nederland | Monumenten van de Maatschappij van Weldadigheid | Stichting Forten Nederland | Stichting Monumenten Bezit (SMB) | Oude Gelderse Kerken | Stichting Oude Groninger Kerken | Oude Hollandse Kerken | Vakgroep Restauratie | De Hollandsche Molen | Hendrick de Keyser | Monumentenwacht NL | Natuurmonumenten | Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen in Nederland (VBMK) | Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN (VKB)

Kunsten'92

ERFGOEDPLATFORM VAN KUNSTEN '92

BOEi | Cultuurfonds | DEN | DutchCulture | Erfgoedvereniging Heemschut | ErfgoedAcademie | Erfgoedstem | Europa Nostra | Federatie Grote Monumentengemeenten | Federatie Instandhouding Monumenten | Federatie Ruimtelijke Kwaliteit | Fonds Cultuurparticipatie | KIEN Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland | KVAN BRAIN Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland | LCM Landelijk Contact van Museumconsulenten | LKCA Cultuureducatie en Amateurkunst | Nederland Monumentenland | Mondriaan Fonds | Museumvereniging | Nationale Monumentenorganisatie | Nationaal Restauratiefonds | Netwerk Steunpunten Cultureel Erfgoed | Stichting OPEN Organisatie Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland | Restauratoren Nederland | Stichting ERM | Stichting Forten Nederland | Stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen | Stichting Reuven | Stichting Nationale Archeologiedagen | Vereniging de Hollandsche Molen | VOIA Vereniging Ondernemers in Archeologie | Werelderfgoed Unesco

WWW.ERFGOEDPAMFLET.NL

